

Kázání v neděli 29. června 2025 (autor: br. farář Tomáš Trusina, upravil O. B.)

Jan 21,15–17: *Když pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Pas mé beránky!“ Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Bud' pastýřem mých ovcí! Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce!“*

Občas je dobré slyšet poselství velikonočního evangelia mimo rámec obvyklého velikonočního času. Jak jsme slyšeli, Petra to velikonoční poselství staví na nohy a zve zpět mezi Ježíšovy následovníky v okolnostech drsně nesvátečných. Poselství z prvního jitra po sobotě „Vyříd'te Petrovi, ten Ukřižovaný byl vzkříšen!“ totiž křísí Petrovo zhroucené, mrtvé učednictví. Evangelium nebeské naděje vrhá světlo do hodně pozemských temnot, do temnot, kam se Petr propadl, když 3x zapřel Ježíše. Poselství o Kristově vzkříšení ho vyvádí z bezútěšnosti jeho pláče a snímá tíhu jeho tak tíživého selhání. Stvořitelská síla poselství o vítězství Vzkříšeného Pána mu dala povstat a ujistila ho, na cestě víry, na cestě následování Krista je pro tebe opět místo. A tahle stvořitelská energie k nám prozařuje a chce nás uprostřed reality našeho žití zasahovat každou neděli. Protože neděle (a to každá), slavená jako den vzkříšeného Pána, to je čas a příležitost, která nám i Petrovi mj. připomíná: čas našeho žití není podmaněn tomu, co se nepovedlo. Není určen tím, kde jsme selhali, kde se prokázala naše slabost, lichost našich slibů, krátkodechost našeho odhodlání, mělkost, nezakotvenost naší víry.

Čas vašeho žití může a chce určovat skrytá a přec vítězná a proměňující naděje, jak ji potkáváte v evangeliu, jež mimo jiné postavilo znova na nohy Petra.

Dnes však nemáme zůstat jen u toho, ale díky evangelistovi Janovi jsme vyzváni pustit si na tělo otázku: Když nás ta podivuhodně obživující a nadějná energie vyzařující z poselství o Kristově vzkříšení staví na nohy, tak jak s ní dál? Co v nás chce upevnit, rozvinout, nebo rovnou nově stvořit?

Když na tom galilejském břehu potkal Vzkříšený Pán Petra, a tak trochu ho vylovil z hlubin zahanbení a neúspěchů, zazněla od něj Petrovi jeho otázka: Miluješ mne víc než tito?

Jsi, prožitého dobře pamětliv, odhodlán svůj život celý dát k službám mým? I když budu mít pro tebe nejen světlo ohně, které teple prozařuje zmrzlou noc selhání a neúspěchů, ale také kalich strastí? Neuhneš před ním? Miluješ mne, z celého srdce svého...? Ta otázka je položena Petrovi, ale právě proto, že nás tam Petr tak trochu zastupuje, má smysl vystavit se jí spolu s ním. Milovat Ježíše, to není sentimentální cit či nějaký křesťanský kýč. To je postoj víry, na nejvyšší možnou míru zaujaté věci Kristovou.

Zaujatost, se kterou zápasíme o odpověď na otázku, do jakých slov a postojů a činů mám dnes vtělit lásku Kristovu? Příběh jeho vysvobození? Jak to sdílet s druhými, aby i k nim dolehlo, že to není sentiment či kýč, ale posilující a obživující zdroj žití? Jak to sdílet ve společenství bratří a sester, ale také, jak to třeba osvědčit tváří tvář těm, kdo v této zemi ztratili, či naopak hledají šanci, která je postaví na nohy?

Ježíš se takhle ptá Petra třikrát, a tak ta otázka slyšitelně a zřejmě trčí z onoho příběhu do každého našeho shromáždění v den Vzkříšeného Pána. A na tělo si ji máme pustit hlavně kvůli sobě. Aby za něco stála naše víra. Naše vděčnost za tu moc, jež nás obestírá, jež nás staví na nohy.

A i když Petr neodpovídá na úrovni, kterou si otázka jeho Mistra zaslouží, slyší přece Ježíšovo pověření: Pas mé beránky. Staň se pastýřem mých ovcí. Tudy teď pro tebe vede cesta dál. K téhle službě tě staví na nohy stvořitelská energie evangelia o vzkříšení. Pas mé beránky. Staň se pastýřem mých ovcí.

Pastýř, ten jde v čele stáda. Vybírá cestu. Určuje stádu směr, má tušit a ptát se, kudy vede cesta do zaslíbené země jako Mojžíš. Kde jsou pastviny zelené a vody tiché. Ale pastýř jde v čele i proto, aby jako první schytl rány a nastavil kůži, když odněkud vyskočí ohrožení. A často může být v té chvíli bezbranný, třeba jako David před Goliášem. A přesto je tu v takové chvíli od toho, aby nasadil svou vlastní kůži. Jak to uměl ve svých lepších momentech právě David, a jak to ztělesnil Dobrý pastýř, který položil svůj život za ovce. Milovat Krista, toho Pána, jehož naděje staví na nohy, znamená tedy sdílet i jeho pastýřství. Být tu s druhými a pro druhé. Tak, abych o ně pečoval, chránil je, hledal ztracené, podpíral zesláblé, bránil před nepřátelství, předsudky, osočováním, záhubou, před tím, aby s beznadějí a vyčerpáním skončily v údolí stínu smrti.

Obraz pastýře a stáda sebou ovšem nese i další úskalí, totiž že ovce samy veškerou odpovědnost za svou víru přehodí na pastýře: Ty nás vod', pokud možno po stezkách na pastviny co nejzelenější, ty nás ochraň před vlkem, a vlastně, ty za nás přemýšlej i správně věř... Ze společenství učedníků se pak mohou snadno stát nesvéprávní jedinci, stádo bučící na podporu toho svého pastýře jak fanoušci takových těch politiků, co slíbí, že napraví vše mávnutím kouzelného proutku...

Ale: Běda pastýřům, kteří pasou sami sebe. Pojídáte tuk, oblékáte se vlnou, porážíte vykrmené, ale ovce nepasete. Neduživé jste neposílili, nemocné jste neléčili, polámanou nohu jste neovázali, zaběhlou jste nepřivedli nazpět, po ztracené jste nepátrali, panovali jste nad nimi násilně a surově, vyřizuje takovým pastýřům prorok. (Ez 34) I Petr, jako vyvolený pastýř, může – a má! – být poměřován takovouto prorockou kritikou. Čím víc zbytní role pastýřů, čím víc se oni sami prezentují jako ti jediní vědoucí, a svěřené stádo degradují na tupé ovce, čím méně milují Krista a čím víc svou pastýřskou funkci, anebo svěřenou moc – tím míň z Kristova pastýřství odrážejí.

Takovému pokleslému pastýřování se ovšem brání už evangelista Jan tím, že pastýřské pověření je Petrovi svěřeno v rámci rozhovoru, který začíná onou otázkou po osobní oddanosti jednoho každého z nás: Miluješ mne? A nám může být jasné: Ten, kdo žije z předivné, stvořitelské moci naděje Kristova příběhu, ten pak bohatství tohoto pastýřství sdílí právě skrze pastýřskou starost o druhé. Nejsme tedy odsouzeni jen do role pobekávajících ovcí, dožadujících se ochrany, popř. co nejšťavnatější pastvy. I každému z nás je svěřen úkol pastýřsky se podělit s potřebným bližním, zastat se ovcí zaháněných do kouta či neprávem vyháněných ze stáda, sklánět se ke ztraceným a bitým. A zůstává na nás, na naši vnímavosti i odvaze, abychom pravou chvíli a pravý čas k této pastýřské službě sami rozpoznali.

Nejde samozřejmě o to, se začít navzájem kádrovat či známkovat. Když společně s Petrem potkáváme pozvání sdílet předivnou moc Vzkříšeného Pána v podobě pastýřského zájmu o druhé, můžeme na tom být klidně jako Petr na břehu toho Galilejského jezera. V učednických a pastýřských nedbalkách. Však on správně v těch třech otázkách svého Pána zaslechl i ozvěnu svých nedávných tří zapírajících odpovědí.

Církev netvoří a sotva kdy budou tvořit zasloužilí borci, věrní mučedníci, zocelení zápasníci o Boží Království. I to je právě na Petrovi vidět. Spíš nás bude vždy znova pronásledovat polovičatost anebo vědomí, že na onu otázku "miluješ mne?" sotva můžeme vychrlit samozřejmou odpověď křesťanského jedničkáře.

Ale naše „svůj život celý dáme k službám tvým“ nemusí znít jako pokrytecky pobožná fráze. Vždyť právě tváří v tvář tomu, který nás přijímá i s našimi křehkostmi a prohrami, si můžeme vždy znova uvědomit: Když nás cele přijímá, když nás síla jeho poselství a nadějnost jeho příběhu staví na nohy – proč mu pak k službě nesvěřit celý svůj život? Amen.